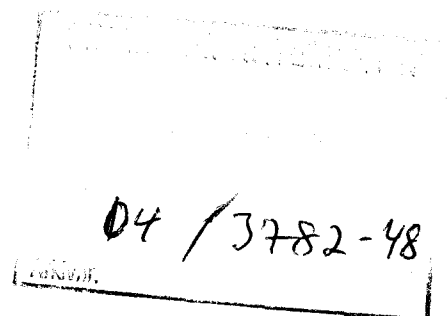

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Deres referanse

Vår referanse

Dato

03.11.2010

HØRING – NY LOV OM STATENS INNKREVINGSSENTRAL

Norges Politilederlag, som organiserer de alminnelige namsmenn (lensmenn, namsfogder og politistasjonssjefer) ønsker å kommentere lovforslaget slik:

Vi ser positivt på at man nå ønsker å få en samlet regulering av Innkrevingscentralens virksomhet i en egen lov.

Innledningsvis vil vi bemerke at det kan se ut som om Finansdepartementet nå ønsker å utvide Norges største inkassators plattform og virksomhet gjennom bruk av materielle rentebestemmelser og utvidelse av kompetanse til både å kunne etablere utleggstrekk/utleggspant og selv foreta tvangsrealisasjon uten særlig innsyn og kontroll. Å overlate tvangsrealisasjon til kreditors representant er etter vårt syn et klart brudd på vår rettstradisjon og ordningen vil systematisk sette rettssikkerheten i fare.

Innledningsvis vil vi også etterlyse en nærmere konkretisering av begrepene ”staten” og ”statlige krav”. Innkrevingscentralen behandler som kjent i dag krav fra mange ulike virksomheter, herunder aksjeselskaper. Vi etterlyser således en opplisting av hvilke krav SI behandler og angivelse av kompetansen.

Utenrettslig inndrivning og forholdet til inkassoloven

Norges Politilederlag er sterkt kritisk til at man legger opp til at det er Forvaltningsloven som skal regulere den utenrettslige innkrevingsprosessen i saker under SI. Etter vårt syn kan det ikke være tvil om at store deler av Innkrevingscentralens virksomhet må anses som egeninkasso eller fremmedinkasso. Det kan således virke som noe underlig at en så stor virksomhet som driver pengeinnkreving på vegne av andre ikke skal omfattes av inkassolovens regler. Dette er som kjent regler som blant annet klargjør posisjoner og ikke minst ivaretar skyldnerens rettssikkerhet. Vi registrerer at Finansdepartementet antar at det ikke foreligger rettssikkerhetshensyn som tilsier at inkassoloven bør gis anvendelse på SI's virksomhet og at hensynet til skyldner blir ivaretatt gjennom lovutkastet samt saksbehandlingsreglene som følger av forvaltningsloven. Et argument for ikke å gi inkassoloven anvendelse er retten til å kreve at skyldner skal dekke kostnader ved eget mislighold. Til dette er å si at det ikke foreligger noen plikt til å kreve betaling og staten/SI står fritt til å avstå fra å kreve erstatning. Henvisningen til standardiserte maksimalsatser kan dermed ikke være noe selvstendig argument for ikke å la inkassolovgivningen komme til anvendelse på den del av SI's virksomhet som i tradisjonell forstand er å anse som inkasso.

Adresse: Brugata 19, Oslo
Post: Pb. 9096, Grønland
0133 Oslo

Telefon: 23 16 31 50
Epost: post@politilederen.no
Web: www.politilederen.no

Vi mener at heller ikke reglene om inkassobevilling kan anses som et argument for å unnta SI fra inkassolovens regler. Inkassoloven skal ivareta rettssikkerheten for skyldnerne i den innledende fasen av innkrevingen og er ment å skape klare rammer for utenrettslig inndrivning. Norges Politilederslag kan ikke se at det foreligger tungtveiende grunner som tilsier at loven ikke skal gjøres gjeldende for den utenrettslige inndrivning av pengekrav via SI. Vi vil også fremholde at skyldnerens rettssikkerhet ivaretas gjennom formkrav og definerte tidsfrister, som regulerer inndrivingsprosessen. Ved å gjøre inkassolovens kapittel IV gjeldende vil man dessuten få et klart og markert skille mellom den utenrettslige og den rettslige inndrivningen. Dessuten klargjøres på denne måten rolleskillet for SI som kreditor/prosessfullmektig og særnamsmann.

Lempingsadgang

Vi tolker lovforslaget dit hen at det åpnes for at skyldner kan søke om lempning av billighetshensyn. Vi mener imidlertid at det da bør foreligge en **klageadgang**. Dette gjelder særlig faktavurderingene som foretas. Vi er enig i at nærmere regler kan fastsettes av departementet – dette bør skje gjennom **forskrift**. Vi finner det uheldig at bestemmelsen har en så generell utforming at den omfatter alle krav SI har til behandling, også krav fra privat tredjepart. Staten kan dermed gripe inn i et privatrettslig forhold – noe vi mener er uheldig.

Reguleringen i utkastet § 8 gir ikke tilstrekkelig avklaring i forhold til **søknad om gjeldsordning**. Søknad om gjeldsordning kan som kjent være ulike forhold. ”Rettslig gjeldsordning” etter gjeldsordningsloven er et alternativ. Et annet alternativ er ”utenrettslig gjeldsordning” Det siste er ikke noe presist begrep. Det kan således omfatte et spekter fra saker som alternativt kunne vært behandlet etter gjeldsordningsloven til søknad om ulike betalingsordninger ved forbigående betalingsproblemer med hele eller deler av fordringshavermassen. Utdanningsloven § 14 gir eksempelvis regulering på dette området. Gjeldsordning etter gjeldsordningsloven har et annet utgangspunkt enn det ensidige fokus på statens interesser som fremgår av forslaget til § 8. **Tilsynelatende innebærer § 8 en innsnevring av muligheten for å nå frem med en frivillig gjeldsordning etter gjeldsordningsloven**. Lovgiver oppfordrer til å finne utenrettslige løsninger på betalingsproblemer og at kommunene etablerer rådgivningstjeneste med dette formål. Skatte- og avgiftskravenes særstilling er i dag langt på veg fjernet fra bestemmelsene i gjeldsordningsloven. Det blir da i forhold til utenrettslig eller frivillig gjeldsordning uheldig å utvide med like restriktive regler for samtlige av statens krav samtidig som det appelleres til sosialt ansvar for private fordringshavere.

Tvangsinnfordring og forholdet til tvangsfullbyrdelsesloven

Generelt vil vi påpeke at Innkreivingscentralens kompetanse varierer fra kravtype til kravtype. I forhold til enkelte krav har SI således ikke **utleggskompetanse**. Det synes nå som om SI skal få mulighet til å avholde utleggsforretninger med både utleggstrekk og utleggspant i forhold til ethvert krav man har fått til innkreving og uavhengig av om SI er tildelt slik kompetanse i særlovgivningen. Det synes ikke å være tatt reservasjon for at det i særlovgivningen skal foreligge utleggshjemmel, jf. tvfbl § 7 – 2 bokstav e. I høringsnotatet er det fremholdt at SI som regel vil ha utleggskompetanse i henhold til lov, men det fremgår ikke klart nok etter vår oppfatning hvordan dette skal være i fremtiden.

Rent prinsipielt er det vår oppfatning at SI's kompetanse reguleres i særlovgivning og ikke i tvangsfullbyrdsloven. En implementering av bestemmelser knyttet til SI i tvangsfullbyrdsloven er i strid med de løsninger som er valgt for andre særnamsmenn – eksempelvis skatteoppkreverne etter skattebetalingsloven og NAV for så vidt gjelder bidragsinnkrevingsloven. I stedet bør det i SI-loven enkelt henvises til hvilke kapitler/bestemmelser i tvangsfullbyrdsloven som gjelder for SI. Det bemerkes i den forbindelse at dette er en lovtgivningsteknikk som benyttes i andre sammenhenger og som er i tråd med et etablert mønster. I det hele tatt skaper utkastets formuleringer og plassering av bestemmelsene på dette området en betydelig usikkerhet i forhold til Innkrevingscentralens kompetanse til å avholde utleggsforretninger.

Vi finner det problematisk at SI etter forslaget vil få en tilnærmet samme status/kompetanse som de alminnelige namsmyndigheter. Forholdet til tvangsfullbyrdsloven § 7 – 2 bokstav f skaper særlige problemer dersom Innkrevingscentralens kompetanse plasseres i tvangsfullbyrdsloven. Utleggsforretning med grunnlag i ”skriftstykket” passer etter det vi kan se overhodet ikke i forhold til Innkrevingscentralen. Inndrivelsesprosessen av krav etter § 7 – 2 bokstav f krever en generell skjerping i forhold til rettsikkerheten for skyldner. Ordningen er som kjent etablert for å unngå domstolsbehandling der det ellers ville vært påkrevd. I en slik sammenheng er det særlig viktig å verne om de direkte og indirekte rettigheter saksøkte har. Dersom dette forslaget blir gjennomført vil skyldnerens rettsvern etter vår oppfatning bli betydelig svekket. Videre vil vi påpeke at tvangsfullbyrdsloven §§ 7 – 6 og 7 – 7 om foreleggelse, varsling og påfølgende behandling i forliksrådet vanskelig kan innpasses i Innkrevingscentralens behandling. Et særlig problem oppstår når det skal avgjøres hvilket forliksråd som skal behandle en sak. Dersom saken skal føres i Mo i Rana vil dette avgjort være til ugunst for saksøkte – med reise over store avstander om man ønsker å møte i egen sak.

Vår konklusjon vil etter dette være at SI ikke gis kompetanse til å opptre som særnamsmann når det gjelder utleggsforretninger med mindre det er fastslått i den enkelte særlov at kravet er tvangsgrunnlag for utlegg. Det bør videre foreligge en klarere avgrensning av hvilke kravstyper SI har kompetanse til å avholde utleggsforretning for. En slik avgrensning må fremgå av loven om SI, og SI bør ikke ha kompetanse til å foreta annet enn lønnstrekk og pant i enkle fordringer.

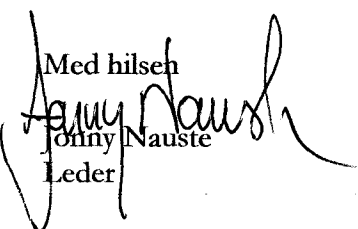
Tvangsdekning

Det er i lovtkastet foreslått at SI som særnamsmann selv skal kunne gjennomføre tvangsdekning i enkle pengekrav etter tvfbl kap. 10 i alle saker de har til innkreving. Dette vil Norges Politilederlag sterkt gå imot og vil anføre at det vil representere et klart brudd med de rettstradisjoner som har vært rådende etter både tvangsfullbyrdsloven av 1992 og 1915-loven. All tvangsrealisasjon ligger til den alminnelige namsmyndighet og ingen særnamsmenn har hatt anledning til selv å bedrive tvangsrealisasjon. Tvangsrealisasjon omfatter ofte kompliserte panterettslige problemer og forholdet til andre kreditorer med pant i samme formuesgode. Det er etter vår oppfatning farlig å undervurdere de juridiske utfordringer ved tvangsdekning i enkle krav. En adgang til selv å forestå tvangsdekning må selvfølgelig også vurderes opp mot rettsikkerhetsbetraktninger. Vi har allerede påpekt at det ikke finnes noen tradisjon for en slik løsning i Norge. Når kreditor/inkassator både skal gjennomføre en utleggsforretning og senere forestå tvangsdekning, synes det åpenbart at

saksøktes rettssikkerhet kan bli skadelidende. Dette synspunkt forsterkes ved at det etter tvangsfullbyrdelsesloven ikke foreligger klagerett for saksøkte etter at tvangsdekningsforretningen er avsluttet. I det hele tatt mener vi at spørsmålet om en kreditor skal kunne ta hånd om både sikringsstadiet og realisasjonsstadiet åpenbart må gjøres til gjenstand for en langt grundigere utredning enn det som fremgår av dette høringsdokumentet. Vi nevner for ordens skyld at den alminnelige namsmyndighet etter tall vi har innhentet vil spare forsvinnende små ressurser ved en ordning hvor SI selv forestår tvangsdekning.

Konklusjoner

Virkingen og sannsynligvis formålet med lovutkastet synes å peke i retning av at man får et mer gjennomgående skille mellom offentlige krav på den ene siden og private fordringshavere på den annen side. En stor mangel ved det foreliggende høringsdokument er imidlertid etter vår oppfatning mangel på begrunnelse for en slik utvikling. Vi vil også peke på at forslaget burde ha drøftet nærmere skille mellom - alternativt samordning av de statlige særnamsmenn. Vi vil også peke på at man ved vurderingen av lovutkastet må se hen til spørsmålet om publikum har mulighet til å orientere seg om og forstå regelverket. Sett i en større sammenheng blir det her et spørsmål om publikums rettssikkerhet blir ivaretatt i forhold til staten som fordringshaver og om staten på usaklig grunnlag etablerer en bedre posisjon i forhold til innkreving enn private fordringshavere. Det foreliggende forslag kan ikke sies i så måte å representere noen forbedring i forhold til dagens situasjon.

Med hilsen

Jonny Nauste
Leder